

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentissimis Jesu Christi Dei-Hominis

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1723

VD18 80217931

Artic. I. Excessus opprobriorum & humiliationum in Passione Jesu Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45509

traheret ipsam. Et quia videbat, per tres perire nos excessus, superbix, voluptatis, & amoris propriæ utilitatis nostræ, ipse quoque in Passione sua in tres prolapsus est excessus, præfatis prorsus contrarios, ut ab infelici hoc salvaret nos naufragio. Hi excessus fuere opprobria, dolores & amor: excessus opprobriorum, ignominiarum & humiliationum contra excessum nostræ superbix: excessus sævismorum dolorum, contra excessum illicitarum nostrarum voluptatum: excessus amoris & bonitatis, contra excessum amoris

nostri proprii, & prosecutionem propriæ nostræ utilitatis. Hoc erat, quod statim diximus ab initio per synopsis Spiridioni ad intuitum sui Thaboris, suæque Calvarix; & ipse approbavit, ratamque habuit sententiam nostram, suæ omnino conformem; quandoquidem verò ipse frequentibus & seriis considerationibus has ponderavit veritates, voluit illas explanare nobis ad longum. Et hoc argumentum fuit Consultationis nostræ, quæ haud leviter nostros commovit animos.

ARGUMENTUM.

*Excessus opprobriorum & humiliationum in Passione
Jesu Christi.*

ARTICULUS I.

Verum dicimus, fratres mei, quando dicimus, quòd peccatum fecerit injuriam infinitam Deo; sed quod dicimus, non comprehendimus: siquidem hæc injuria non consistit nisi in contemptu Dei, & impossibile est intellectui creaturæ, qui finitus est, comprehendere, quid sit contemptus Dei, cum hic infinitum quoddam sit in alio infinito, id est, infinita quædam magnificentia redacta ad infinitam quædam abjectionem, Deus postpositus nihilo peccati. Ad com-

prehendendum hoc, scire oporteret, quid sit Deus, & quid sit peccatum, & quanta distantia inter utrumque; & intellectus creaturæ qui limitatus est, nullam ad hoc assequendum habet capacitatem. Ecce quare non videamus horrorem peccati, quem si videremus, suâ nos maceraret deformitate. Dicimus quidem, illud esse injuriam infinitam Majestati Dei factam, sed nescimus, quid dicamus; & scrutemur circa hoc, quantum voluerimus, id nunquam comprehendemus.

Sed

Impossibile
nobis est
comprehen-
dere injuriam,
quam peccatum
infern
Deo.

Contemptus,
quem pecca-
tum facit Deo,
reparatus est
per alium
contemptum
Dei.

Sed magis adhuc incompre-
hensibile est, quod infinitus hic
Dei contemptus reparari debeat
per alium infinitum contem-
ptum Dei ipsius, apparentis no-
stris oculis sub forma peccatoris,
Quis attollere posset mentem
suam eousque, ut videret infini-
tam magnitudinem Verbi Dei,
quod à sancto Paulo nuncupa-
tur splendor gloriæ Dei Patris sui.
Verbum hoc adorandum, quod
exhaurit totum intellectum &
totam substantiam Patris, qui to-
tum dat, ut æquè magnum ac
se producat ipsum; abyssum
hanc prodigiorum pulchritudi-
nis, gloriæ magnificentiæ & Ma-
jestatis, quæ totum cælum æ-
terno raptu tenet defixum, dum
intuetur splendores faciei ejus?
aspicere, quod descendat in Per-
sona ex hoc throno infinitæ ma-
gnitudinis suæ, ut voluntariè im-
mergat se in profundissimam ni-
hili nostri abyssum, factus ho-
mo mortalis & fragilis, sicut nos
omnes; hoc est, quod deficere
præ admiratione fecit sanctum
Paulum, ipsique expressit stupen-
da hæc verba: *Semetipsum exina-
navit, formam servi accipiens.* Infi-
nita hæc majestas annihilavit se-
metipsam, formam assumens ser-
vi, seque induens habitu pec-
catoris.

Videte, unde egrediatur, &
quod tendat, attendite. Egreditur
è vertice cœlorum, sicut dicit

Scriptura, & currit velut gigas, *Jesu Christum*
ad inquirendum contemptus, descendit è
humiliationes, annihilationes. Se-
quatur hunc gigantem fratres, vertice cœlo-
rum, ut inqui-
reret contem-
ptum in terris
mei, & admiremur saltem, si
comprehendere non possumus
gressus ipsius. Primus est, quod
factus sit homo, qui requireret
plùs quàm sæculum, ad conside-
randum, quæ ratione possibile
sit, quod immensitas Dei con-
stringatur parvitate corporis in-
fantilis, Omnipotentia infirmitur,
æternitas arctetur duratione
unius diei, immortalitas subdatur
morti, & unico verbo, omnes
Dei magnificentiæ involvantur
& abscondantur sub vilitatibus
& abjectionibus humanis. Quam
profundæ annihilationes, quæ
nobis sunt incomprehensibiles!

Verùm si homo est, ergò sal-
tem erit primus, præcipuus, po-
tentissimus & honoratissimus
hominum: quis enim in con-
troversiam vocare illi poterit
hunc primatum? ex omni ge-
nere justitiæ congrueret hic illi;
sed ipse humiliationes sectatur &
contemptus, vult esse omnium
novissimus, contemptissimus,
& hominum miserrimus: *novis-
simum virorum.* Et ecce tibi aby-
ssum despectuum injuriarum &
opprobriorum, cui immerfus est,
descendens semper è profundo
in magis profundum.

1. Ipse est sanctitas infinita,
cùm personaliter sit Deus; &
tra-

Vult esse no-
vissimus ho-
minum.

Isa. 53.

Philipp. 2.

Tractatur ve-
lut sceleratus. **tra**ctatur velut sceleratus, accu-
satur, comprehenditur à justitia
velut reus, trahitur cum fune ad
collum per plateas Jerusalem,
ubi velut Rex acceptus fuerat
quatuor ante dies, despectus, ir-
risus, maledictus à numerosa hac
plebe, quæ ipsum aliàs prosecu-
ta fuerat tantis laudibus, applau-
sibus, acclamationibus. An in-
juriarum & despicatum sit satis
pro augusta hac Majestate, dum
quem adorant Angeli in cælo,
parvi homunciones onerant op-
probriis in terra? & nihilomi-
nùs nonnisi præludia hæc sunt,
tendit ulterius, & sufferre exo-
pat majores longè contemptus.

Accipit ala-
pam à servo,

2. Deducitur hoc instructus
apparatu in domum Pontificis,
ubi divina prorsùs cum sapien-
tia interrogationibus sibi propo-
sitis respondenti insolens verna
dedit alapam in præsentia ma-
gnæ coronæ Principum Jerusa-
lem. Ambitio humana ades-
dum ut dicas mihi, quid sentias.
Nonne credis alapam, nunquam
non magnam esse injuriam,
quando etiam non fieret, nisi
abjectæ conditionis homini?
sed alapam inflictam nobili, in-
quis esse maculam, quæ abstergi
non possit nisi sanguine? sed
pro alapa facta Principi, quæ di-
gna fieri aut inveniri possit repa-
ratio honoris? sed alapa data
Regi, Imperatori, & data à quo-
dam famulo, nonne horrore &

tremore percelleret universum
Regnum? Ah! quid est Rex
terræ respectu Majestatis infini-
tæ Dei, excipientis alapam è ma-
nu despicabilis servi? ô infini-
nita magnificentia! ô Majestas
superadoranda, ad quantum an-
nihilationis excessum redigis te-
metipsam? cur non permittis,
totum ut cælum se abiciat ad
pedes tuos, ad faciendam saltem
aliqualem honoris reparatio-
nem?

3. Verùm nec unicus Præsu-
lum vel Principum horum erat,
cui objurgandi insolentem hunc
famulum foret animus; sed po-
tius universus cœtus vel huic
applaudens actioni, auxerunt in-
juriam, descœdantes sputis ipsius
faciem: *Cœperunt in faciem ejus* Matth. 26.
spuere. Quando parum dunta-
xat salivæ ceciderat supra vesti-
mentum alicujus Judæi, cense-
batur totâ illâ die immundus.
Sed videre hîc adorandam JESU
Christi faciem scœdissimis pror-
sus obtectam sputis, quæ carni-
fices illi senes ex intimi pectoris
sui attraxerant fundo, ut infere-
rent hæc fronti, oculis, ac ori ip-
sius; & ipsum ligatis stare ma-
nibus, & qui hæc abstergat, adef-
se neminem! Pater cœlestis, *re-
spice in faciem Christi tui;* aspice tui
faciem Filii, & vide, quali sit in-
structa ornatu. Estne hic, qui
tuz splendor est gloriæ? Angeli
cœli, aspice hanc faciem, quæ
suâ

suâ vos rapit pulchritudine, an hoc in statu agnoscitis illam? sed, videte Joculi mei, quantis vestra arrogantia steterit opprobriis Salvatori vestro. Nonne suffundat vos pudor, quod nec minimum tolerare possitis contemptam amore ipsius, dum gressu giganteo sectatur ipse despiciatus maximos amore vestri? sequamur ipsum oculis, & abhinc quò vadat, videamus.

4. Omnibus his contumeliis affectus est ab inimicis suis, & quamvis admodum enormes hæ fuerint, nihil tamen sunt respectu illarum, quas tolerat ab amicis suis. O quam intolerabiles sunt injuriæ, quas inferunt nobis familiares nostri, amici nostri intimi! quantum probrum Jesu Christo, quod Apostoli sui dereliquerint ipsum, velut hominem profligatum; quòdque Petrus omnium præcipuus & ferventissimus, quem summâ honoraverat Ecclesiæ suæ dignitate, instituens ipsum suum in terris Vicarium, qui agnoverat & confessus fuerat illum velut verum Dei vivi Filium, neget jam & eat inficias, hominem hunc sibi esse aut fuisse Magistrum. Erubescit confiteri, quòd ipsum vel viderit, vel frequentaverit unquam, & insuper jurat, nullam sibi ipsius esse notitiam, eò quòd metueret, ne crimini se

redderet obnoxium, si se hominis istius profiteretur discipulum. Omnes persecutiones, quas toleravit Dominus noster ab inimicis suis, non tantum concitare & exasperare in ipsum poterant animos, quantum hæc sola abnegatio Petri; dici enim poterat: isti sunt homines suo in ipsum extimulati odio, suâ obcæcati passione. Sed quid judicari possit de homine, quem amici sui intimi, quibus melior ipsius est notitia, relinquunt ac deserunt?

5. Sed satis non est, quòd relictus, desertus ac negatus fuerit à suis Apostolis; longè adhuc atrociora, magisque indigna expectant ipsum. Traditor Judas, unus ex duodecim, tractat ipsum velut mancipium, velut quasi bestiam, quam exponit mercatoi. Sed ut melius ostendat, quàm parvi ipsum faciat, vendet ipsum vilissimo, quod spontè sibi fuerit oblatum, pretio: *Quid vultis mihi dare? date mihi, quidquid placuerit vobis, & ipsum vestris consignabo manibus.* Infelix, si tuâ extimularis avaritiâ ad vendendum divinum Magistrum tuum; poteras exin lucrari magnam pecuniæ summam; exploratum enim est tibi ingens desiderium, quo exæstuant habendi ipsum in manibus suis; tu ipsemet æstimasti unguentum Magdalensæ trecentis

Ccccc

tis

Derelinquitur
ab Apostolis &
negatur à Petro.

tis denariis; jam sine comparatione majoris is est: postulare igitur bene poteris pro ipso denarios ter millenos. Sed oportebat traditioni tuæ conjunctum esse despiciatum maximum huncque avaritiâ tuâ apparere majorem: tu vendis ipsum triginta denariis, vendidisses libentius unico solo, cum nihil in æstimatione tua contemptibilius sit ipso: *Solus in comparatione omnium vilescit Deus.*

Salvianus,

Nondum igitur inquis, Domine: *Saturatus sum opprobriis?* non, adhuc illorum tenet me sitis, restant mihi profundiores adhuc injuriarum & humiliatorum abyssus; descendam illuc, illucque gigantæo gradum accelerabo passu. O nos beatos, si nobis foret animus non insculpendi solummodo menti magnas ipsius humiliationes, sed etiam paulisper participandi ex illis.

6. Aspexistis ipsum contemptum coram Pontificibus, percussum alapâ à servo, descensum sputis à magno conventu, negatum à S. Petro, vili pretio venditum à Juda. Videte post hæc omnia, quam parvi ipsum æstimet universus populus; hic populus, qui excepere auribus stupendas ipsius Conciones, qui hausere oculis ingentia ipsius miracula, millenis obruti ab ipso beneficiis, quibus devinctos ha-

bebat sibi ipsos. Dicitur, omnes comparationes esse odiosas, sed reperire ex illis est, quæ infinitâ ratione sunt intolerabiles. Quis imaginari sibi posset aliquam magis horrendam, quam videre Deum Israël, Messiam promissum, expectatum, tam ardentè desideratum ab hoc populo, qui tam manifestè suam ipsis probaverat Divinitatem, videre ipsum in comparationem, parallelum & collationem adductum cum Barabba hominum sceleratissimo, quem Evangelium appellat *Vinctum insignem*, homicidam, seditiosum, peltem populi. Quæritur, quis è duobus magis indignus sit vitâ, magisque dignus morte; necessario ipsorum uni pereundum est. Popule Israël, tua requiritur sententia, tu nôsti utrumque, tibi constat, quid in ipsorum aspexeris tum agendi tum vivendi ratione, quomodo ab uno & altero fueris acceptus: quem æstimas plures? cui indulgere vis vitam? ne præceptis ruito in sententiam; pondera bene, perpende exactè valorem utriusque; an vis liberari Barabbam? an vis liberari Jesum? *Non hunc, Postponitur sed Barabbam.* Dimitte Barabbam, à populo Barabbæ, & occide Jesum. Barabbas duobus procul est malus, sed pejor adhuc est Jesus.

7. Ecce igitur tandem redactum te, ô amabilissime Jesu, in pro-

Ignominia,
quas perpeſſus
eſt à militibus
tota nocte.

profundiſſimam deſpicatùs abyſſum, eòquòd adductus in comparationem poſtpoſitus fueris ſceleratiſſimo & facinoroſiſſimo hominum, qui ſunt in terris. Nondùm, reſponderet tibi, attingi illam; verſantur mihi adhuc ob oculos magis profundæ contemptuum abyſſus, quòd deſcendendum eſt mihi: non loqueris de iis, quos abſconditos ſerva-
Vèrè intra mentis ſuæ penetralia perſecutores mei, vel quos obreptos tenuit caligo noctis. Si aſpexiſſes ſenſa, quæ recondita latebant in corde Sacerdotum, Pontificum, & Phariſæorum clandestinis ſuis conſiliis cruentam hanc ludentium tragœdiam: ſiquidem voluiſſent ipſi, ut poſtponeret damnatorum noviſſimo in inferno: ſi vidiffes irriſiones & ignominias, quibus obruerunt me totâ nocte milites, quorum traditus fueram cuſtodix, probroſâ circumdantes me chlamyde, inferentes manibus meis arundinem in formam ſceptri, imponentes capiti meo coronam è ſpinis, ſalutantes exin me flexo poplite per contemptum, inſiſtente mihi quolibet eorum pro homagio colaphum, certantibus, quis inſiſtaret fortio-
& tandem obvelantes mihi oculos, & in capite percutientes me, mihi que ridiculè dicentes: prophetiza, novimus enim te Prophetam eſſe, prophe-

tiza, quis eſt, qui te percuffit: ſi conſpexiſſes indecoras omnes ipſorum actiones, ſi auſcultaffes cuncta inſolentia ipſorum verba, fatendum tibi omninò foret, neminem unquam majoribus proſciſſum fuiſſe contemptibus, deſpicatibus, inſultibus: erant hi tam horribiles, ut opus fuerit caligine noctis, quæ ſubtraheret illos cognitioni hominum: nam animoſiſſimi quique exin fuiſſent convulſi tremore.

8. Nihilominùs ſatis non erat, ^{Condemnatus} me ita occultis proſciſſum fuiſſe ^{in omnibus} contumeliis: oportebat omnes ^{tribunalibus.} meas ignominias, omnia mea probra patere oculis omnium. Deducebar manè de tribunali ad tribunal, & ubique judicabant me vitâ indignum. O iniquam hominum juſtitiam, ubi innocentia puriſſima, ubi ſanctitas Filii Dei condemnatur ad mortem! an igitur quidquam magis injurioſum, magisque contumelioſum, quod patiaris, ſit ſuperſtes, mi Domine! Immo: ſiquidem exin deductus fui ad Herodem, qui magna me patrare audièrat prodigia; proin me velut mimum ac hiſtrionem accipiens, petiit à me, ut ad ſui oblectationem coram ſe aliquod patrare vellem miraculum. Sed æquum non erat, ut abuterer Omnipotentia Dei Patris mei, ad ſatiſfaciendum curioſitati ſcelerati alicujus viri; adeoque cum

Ccccc 2

id ab-

Habitus ut fa-
tuus ab Hero-
de & exercitu
ejus,

Luc. 23.

id abnueram, indutus sum velut
fatuus veste albâ, & in hoc ap-
paratu expositus risui, insultibus
& sarcasmis totius exercitûs He-
rodis : *Sprevit eum Herodes cum
exercitu suo.* Ah ! Domine, ni-
mium hoc est, nimius hic est
contemptus, quem pateris pro
me. Non tuum est, mi ama-
bilissime JESU, sed meum est pa-
ti contemptum ; tibi omnis de-
betur gloria, mihi velut criminis
reo omnis confusio. Accipe,
quod tuum est, & relinque mi-
hi, quod meum est.

in templo
in qua
angustia

Verum est, quòd audientes
hæc exponi à Spiridione, omni-
nò fuerimus consternati, magno
suffusi pudore, & vehementi do-
lore afflicti, nec minore convulsi
terrore. Hinc videns, nos quasi
linqui animo ; non est tempus,
ajebat, fratres mei, hæcere hic
attonitos, quia nihil adhuc vidi-
stis ; non est totus adhuc hic ma-
gnus ille opprobriorum & igno-
miniarum Oceanus, quo amabi-
lis noster absorptus & submersus
est Redemptor. Sed audite, quid
dicturus sim, omnesque illuc
contendite animi nervos, ut, si
possibile vobis est, id ipsum ca-
piatis.

Psal. 68.

9. Vix non diffringitur dolore
cor meum, dum ipsummet in
Scripturis conquerentem perci-
pio : *Operuit confusio faciem meam.*
Et quando hoc fuit ? fuit, dum
oneratum se vidit infinitâ con-

fusione, quæ debita erat cunctis
peccatis hominum. Omne pec-
catum trahit post se probrum su-
um, confusionem suam ; duo
peccata sunt duo probra, decem
peccata sunt decem probra, cen-
tum peccata sunt centum pro-
bra, centies millena peccata sunt
centies millena probra, & infinita
peccata sunt infinita probra. Quis
comprehendere igitur posset il-
lam confusionum abyssum, quan-
do oneratum se vidit infinitâ mul-
titudine omnium peccatorum
hominum, quasi hæc omnia ip-
semet commisisset ? *Posuit in eo
iniquitates omnium nostrum ;* ita ut
omnes spurcitæ impudiciarum
turpissimarum, omnia furta ma-
gis abominanda, omnia homici-
dia magis atrocia, omnes prodi-
tiones magis perfidæ, omnes
blasphemias magis impiæ, om-
nes malitiæ magis infames, &
unico verbo, omnia crimina ma-
gis execranda, quæ unquam
commissa sunt à cunctis homi-
nibus, quibus oneratus is erat,
quasi in Persona ipsemet com-
misisset illa, conficerent ipsi ve-
stem ex meris confusionibus &
probris ad operiendum ipsum.

Concipite animo confusio-
nem lethalem alicujus personæ,
quæ nunquam non irreprehensi-
bilis, & magnâ pietate insignis
passim à cunctis fuerat æstimata,
si deprehendatur in factis quo-
piam, quod committi possit, ne-
fan-

Portavit pro-
brum omni-
um nostro-
rum peccato-
rum.

Isa. 53. v. 6.

Quantæ con-
fusionsi ipsi
fuerint nostra
peccata.

Co-
fu-
cul-
tris
inf-
ce

fandissimo & turpissimo, ipsiusque infamia in instanti fiat publica. O Deus! nonne veller, ut aperiret se terra, seque in ipso deglutiret instanti, sicque a tormento se eximeret magis sevo ipsa morte? adjuuge huic centena alia ejusmodi probra, & iterum alia paris turpitudinis centies millena, hisque eandem onera & aggrava personam: quid fiet cum illa? & considera, quod Jesus Christus, qui Sanctitas est infinita, se viderit tanquam deprehensum in facto, & verè oneratum omnibus hominum peccatis, quasi ipsorum esset reus: *Peccata nostra ipse portavit.* Nam quamvis impossibile sit, ipsum unquam vel unicum committere peccatum, nihilominus omnia suscepit in seipsum quasi sua propria, ut ipsorum portaret poenam, probrum, confusionem, supplicium. Quantos putatis fuisse clamores omnium harum abominationum? *Dicunt omnes, crucifigatur.* Moriatur hic sceleratus, moriatur, in crucem agatur innumeris vicibus dignus est morte.

Confusio ipsius coram oculis Dei Patris sui, dum insonuit: *Ecce Homo,*

Videre se expositum in probroso hoc apparatu in conspectu cœli & terræ, Creatoris & creaturarum, quando productus fuit coram omnibus, affirmante ipse Pilato: *Ecce Homo.* Hoc non est dicere: *Ecce homo* quispian particularis, sed, ecce ho-

mo quidam universalis, id est, omnes homines in unico hoc homine conjuncti, omnes, peccatores, omnes scelerati, omnes inimici Dei in epitomen redacti. conflati & collecti in hoc homine. An Pater cœlestis agnoscis illum? estne hic unicus, qui est splendor gloriæ tuæ, & divinæ tuæ objectum complacentiæ? an benigno ipsum intueris oculo ita innumeris oneratum criminibus & abominationibus, quæ tibi sunt horrore? non, ipse hoc in statu, & hâc sub ratione, non complacentiæ, sed tuæ objectum est iracundiæ; & in sacro codice dicentem te audio: *Plagâ crudeli percussit eum.*

Angeli cœli alloquor vos, vobisque dico: *Ecce homo:* ecce Homo Deus, quem adorastis in instanti creationis vestræ; ecce pulchritudo infinita, quæ vestros oblectat oculos; ecce Sol justitiæ, qui illustrat vos sanctitatis splendore; an agnoscitis ipsum ita innumeris oneratum criminibus execrandis? Audio Prophetam mihi dicentem: *Angeli Pacis amarè fiebant.*

Isaïæ 33.

Itane ergo à nemine in hoc statu agnoscat? vos saltem, ô animæ virtutibus addictæ, quibus statutum est non aliud, quam ipsum amare, non occupari alio, quam ipso; vos, quibus solemne est imitari Angelos beatos, qui incessanter ipsius contemplantur

Ccccc 3

faciem,

Quo spiritu
aspiciendus
sit Iesus Chri-
stus, propo-
tus ut *Ecce
Homo*.

faciem, suam sicut vos in hoc collocantes felicitatem, quod considerent ipsum, quod cogitent de ipso: ecce Homo; aspiciate, ecce vobis illum: an agnoscitis ipsum modo, innumeris obvolutum criminibus, quæ efficiunt illum cunctis creaturis magis horridum aspectu? si videre amplius non possitis vestrum Deum; videte igitur ipsius locò abominandum horrorem criminum, quæ annihilârunt quasi vestrum Deum: si lacrymæ vobis obtundunt oculos, paulisper extergite illos, & propius aspiciate, ut propria hîc vestra, quæ ipsum gravant, ipsûmque pudore suffundunt, agnoscat peccata. Ita, ecce vobis illa, hoc & hoc crimen, quod commisit: nonne videtis, quomodo portet ipsorum probra pro vobis, & quomodo hæc repleant ipsum confusione? O mi Iesu! an semper ergò insensibilis ero petra? nonne moriendum mihi foret præ dolore intuendo ejusmodi spectaculum? ocludite vos, oculi mei, & ne amplius videatis hoc objectum, vestra extinguite lumina in aquis lacrymarum.

Ultima confu-
sionis aby-
sus in Cruce
ipsius.

10. Adhæc, quomodo videre possletis, quod astra cæli videre non potuerunt, quin obcæcarentur; quod sentire non potuerunt petra, quin scinderentur præ dolore; quod sustinere non po-

tuit terra, quin contremisceret præ horrore; volo dicere, profundissimam confusionum & ignominiarum abyssum, cui tandem est ipse immersus. Quæ conclusio expectanda erat ex ejusmodi præmissis? nisi quod tandem condemnatus fuerit, ac si solus foret obnoxius cunctis criminibus hominum, & ad supremum condemnatus supplicium; sed suppliciorum omnium probrosissimum, quod erat suffigi in crucem, quæ pro ligno habebatur maledictò, & ignominiosissimâ omnium morte. O Salvator mundi! an igitur usque eò descendere voluisti amore nostri? O malitia infinita peccati hominum! an igitur usque eò redigis Deum Omnipotentem, qui fecit cælum & terram?

Si moriendum fuerat, mori poterat morte minus infami. Sed Judæi, qui condemnabant ipsum ad crucem, non solum intendebant ipsum exuere vitâ, sicut observat S. Chrysostomus, sed volebant cumprimis ipsum omnispoliare honore, & per hoc memoriam ipsius reddere tam execrandam, ut si non sufficeret mors, mortis tamen sufficeret genus, ad adimendum omnibus, ipsismet etiam suis, animum, loquendi de ipso: *Ut, si nemo pro-*

*S. Chryso-
st. in Epist. ad
Philipp. hoc*

hoc

hoc pacto occisus est. Nam quis ausus fuisset evulgare & proponere hominum judicio ceu Deum immortalem, hominem in Cruce mortuum, condemnatum à sententia justitiæ, ultimo affectum supplicio à manibus carnificum, in loco patibulario inter latrones?

Ecce fratres mei, conclusit Spiridion, id, quod attonitus reddidit omnes animos, & cunctas facit obmutescere linguas. Exhaustus sum, nec quidquam amplius vobis dicere possem: nôsse autem percuperem cordium vestrorum hac super re affectus & sensa.

ARGUMENTUM.

Quales affectus conciliare in nobis debeant Excessus humiliationum Filii Dei in Passione sua.

ARTICULUS II.

FAteor, inquit pius noster & eruditus Ecclesiasticus, non nisi confusionem sentire me in intellectu meo, qui duo hæc extrema conjungere simul non potest, magnitudinem Dei, & ipsius humiliationes. An gloria infinita dissipare non debeat omnia ignominiarum genera, sicut sol dissipat tenebras, quæ subsistere non possunt præsentem ipso? & opprobria infinita an extinguere non debeant omne genus gloriæ, velut nox profunda omne expellit & fugat lumen? & tamen videre hæc duo extrema conjungi in Persona Jesu Christi, quàm incomprehensibile hoc prodigium!

Ex hac confusione intellectus mei, plures nascuntur affectus in corde meo. Modò cogito mecum ipse, affirmandum om-

ninò esse quòd superbia magna sit injuria Deo, & crimen prorsus enorme, còquòd tali opus fuerit remedio ad sanandum ejusmodi malum. Ex magnitudine reparationis intueor magnitudinem injuriæ, & ex virtute remedii colligo malitiam morbi. Sed cum primis video ipsam, quando considero, quòd nondum sanata sit ab omnipotenti hoc remedio, quòdque non obstantibus cunctis tam profundis humiliationibus Majestatis Dei, ambitio & superbia adhuc ubi vis insolenter imperent, insuper & videatur, id ipsum parùm æstimari. O superbia! ô vanitas mentis humanæ, quàm malum es incurabile! Eheu! non cognoscitur tua malitia; unde oritur, quòd non majoris horrore, quam sint homicidia, furta, impudi-

Humiliatio-
nes Jesu Chri-
sti ostendunt,
quàm injuri-
osa sit Deo su-
perbia nostra,